

Lokal rusforebyggende handlingsplan Agdenes 2011 – 2013

Bakgrunn

Ideen om tverrfaglig forum kom i forbindelse med søknad om tilskudd til styrking av oppfølgingstjenester for rusmiddelmisbrukere. Forumet ble opprettet 4. mars 2009. Forumet skulle være et kommunalt samarbeidsforum som arbeidet med felles saker på et overordnet nivå, samt at det skulle jobbe forebyggende. Mandatet for forumet ble "Alle instanser som arbeider med barn og ungdom i Agdenes skal møtes i et tverrfaglig forum. Målet er tidlig å oppdage behov for tiltak, legge til rette for tiltak og arbeide forebyggende for å sikre et godt barne- og ungdomsmiljø."

Året etter fikk vi skriftlig invitasjon fra Kompetansesenteret Rus Midt-Norge (KoRus) om å delta i et kompetanseutviklingsprogram i forhold til rusforebyggende arbeid, kalt Premis. Opplæringen blir gitt av KoRus gjennom et 3 årig prosjekt. Mål for programmet er å redusere totalforbruket av alkohol, heve debutalderen for alkohol samt å redusere bruk av narkotika. Dette skal gjøres gjennom å tilby et mangfold av kurs til kommuneansatte som jevnlig er i møte med ungdom.

Forventninger til Agdenes kommune

Kompetansesenter Rus har følgende forventninger til deltakerkommunene:

- stille tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe i 3 år
- lokal koordinator for prosjektet
- politisk forankring
- lokal kartlegging av ressurser og utfordringer
- utarbeide lokal handlingsplan

Premis Agdenes

I juni 2010 vedtok kommunestyret å delta i prosjektet Premis Agdenes. Line Wigdahl Raustein ble utpekt som koordinator og hun har ansvar for å lede tverrfaglig sammensatt arbeidsgruppe og være kontaktperson opp mot Kompetansesenter Rus Midt-Norge. Kommunen står fritt til å bestemme hvem som skal være representert i lokal arbeidsgruppe.

Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Line Wigdahl Raustein – kommuneleder og koordinator

Hilde Larsen Meland – psykiatrisk sykepleier

Jorunn Valset – helsesøster

Liv Jacobsen – PPT

Heidi Melbye – styrer Lensvik barnehage

Hjørdis Fremstad – styrer Mølnbukt barnehage

Oddvar Størdal – rektor Lensvik skole

Terje Stenhaug – rektor Lysheim skole

Anne Karin I Ysland – NAV

Iren S Nygård – barneverntjenesten

Oppstartssamling

I denne runden Premis-opplæring hadde KoRus fått 8 nye kommuner; Meråker, Frøya, Hemne, Snillfjord, Hitra, Orkdal, Meldal og Agdenes. I forkant av første samling skulle alle kommunene kartlegge eksisterende rusforebyggende tiltak i sin kommune (vedlegg 1). Kommunen skulle beskrive hva de har drevet med av forebyggende arbeid de siste årene.

Som en del av arbeidet med Premis inviterte hver kommune til et åpent dialogmøte. I Agdenes ble denne kvelden avholdt på samfunnshuset i Lensvik i november 2010. Målgruppen var foresatte, fagfolk og diverse lag og foreninger. 40 personer deltok på dialogmøtet og vår oppgave var å kartlegge status rundt rus i Agdenes.

På neste samling med KoRus, "Skoen trykker", skulle hver kommune presentere hvilke funn de hadde gjort under dialogmøtet. For Agdenes ble følgende trukket fram om spesielle problemstillinger:

- lav debutalder (akseptert debut ved konfirmasjonsalder)
- foreldre er langere
- lite eller ingen reaksjon på promillekjøring
- avslappende holdning blant voksne i forhold til alkohol
- manglende alternativ på tiltak/aktivitet for ungdom

Videre ble det snakket om spesielle målgrupper som vi er mer bekymret for i forhold til rusbruk enn andre. Det ble notert 3 målgrupper vi skal være ekstra oppmerksomme på. Det er alle barn/ungdom rundt konfirmasjonsalder, foresatte og deltakere på festivaler.

Avslutningsvis ble gjestene på dialogmøtet spurt om det var spesielle områder de var mer bekymret for, knyttet til rusbruk, enn andre. Også her ble det listet opp tre fokus områder; festivaler (Storås- og Kibneb-), Storvatnet/Fellingen og etablerte rusmiljø nær kommunegrensen.

Ideer og innspill som kom frem under dialogmøtet er med som grunnlag for utarbeidelsen av handlingsplan.

Agdenes kommune søkte Kompetansesenter Rus Midt-Norge om tilskudd til prosjektet. Alle deltakende kommuner får kr 60 000, som skal fordeles over prosjektets tre år. I tillegg søkte Agdenes kommune om kr 30 000 til revidering av kommunens rusmiddelpolitiske plan. Begge søknadene ble innvilget.

Mål

Det overordnede målet er å redusere de negative konsekvensene som rusmiddelbruk har for enkeltpersoner og for samfunnet.

I tillegg er det noen delmål som er like viktige:

- redusere totalforbruket av alkohol
- heve debutalder for alkohol
- redusere bruk av narkotika

Tiltak og metoder

KoRus har 9 ulike kurs i sin verktøykasse og kommunene står fritt til å velge de kurs de ønsker opplæring på. Alle kurs og samlinger av KoRus er gratis for kommunene. Kommunene fikk en innføring om hvert enkelt kurs under "Skoen trykker"-samlingen.

Agdenes kommune valgte følgende kurs:

1. Kjærlighet og grenser – et program for foreldre og ungdommer

Forskning viser at det å styrke familier i forhold til kommunikasjon, omsorg og grensesetting er virksomt for å forebygge rusproblemer.

KoRus gjennomfører et to-dagers kurs hvor deltakere blir godkjente kursledere med kompetanse og godkjenning for å gjennomføre familiestyrkingsprogrammet i egen kommune.

2. Motiverende intervju

Motiverende intervju er utviklet av William R Miller og Stephen Rollnich.

Motiverende intervju er en indikativ metode. Metoden er klientsentrert, rådgiverstyrt samtalestil som har til hensikt å fremme atferdsendring.

Opplæringen gis gjennom et dagskurs av KoRus.

3. Add a friend

Add a friend inneholder forskjellige elementer som tar sikte på å styrke den sosiale kompetansen med utgangspunkt i øvelser, rollespill, lek og refleksjon.

Gjennom et dagskurs bygger kommunene kompetanse hos ansatte i forhold til å kunne gjennomføre jentegrupper i egen kommune.

Kommunene ble rådet til ikke å velge for mange kurs. Det er viktig å lære færre metoder og heller lære disse grundig og sørge for at de blir tatt i bruk lokalt så snart som mulig. Tverrfaglig forum vil fordele seg på kursene og ta et ansvar for at disse igangsettes lokalt. I tillegg skal enhetslederne vurdere om det bør sendes andre ansatte på enkelte av kursene.

Hovedfokus første år er opplæring. Senere vil kompetansen brukes til å gjennomføre kurs i egen kommune.

Parallelt med opplæringen vil forumet igangsette rusfrie arrangement for ungdom. Ungdomsrådet er også involvert i prosessen.

Markedsføring og forankring

Prosjektet Premis markedsføres i avisa Sør-Trønderen, i kommunal avis "Agdenes Posten", samt på vår hjemmeside. Det er også mulig å markedsføre via elevenes skoleavis, via rektors "skoleinfo" og på foreldremøter i skole og barnehage.

Økonomi

Tilsuddet fra KoRus vil gå uavkortet til vikarinnleie, servering under møter og eventuelt noe kjøp av tjenester. Tverrfaglig forum har innhentet tilbud for å revidere rusmiddelpolitisk handlingsplan. Tilsuddet vil dekke for arbeid med revidering og trykking av planen.

Evaluering og rullering av handlingsplanen

Evaluering av mål og tiltak gjennomføres årlig, samtidig som det utarbeides og iverksettes nye mål og tiltak. Handlingsplan Premis implementeres i kommunens overordnede handlingsprogram.